

مدل علی اشتیاق تحصیلی بر اساس خودکارآمدی و کمک‌طلبی با میانجی‌گری سرزندگی تحصیلی

لیلا جوادی علمی^۱، حسن اسدزاده^۲، علی دلاور^۳، فریبرز درتاج^۴

مقاله پژوهشی

چکیده

زمینه و هدف: در سال‌های اخیر، از اشتیاق تحصیلی به عنوان شاخص کیفیت دانشگاهی و یکی از اهداف آموزش عالی نام برده می‌شود که شناخت عوامل زمینه‌ساز آن ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف مدل‌یابی علی اشتیاق تحصیلی بر اساس خودکارآمدی و کمک‌طلبی تحصیلی با میانجی‌گری سرزندگی انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع همبستگی مبتنی بر روش مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری را همه دانشجویان مقطع کارشناسی مجتمع آموزش عالی اسفراین در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ تشکیل دادند. نمونه پژوهش شامل ۳۰۴ دانشجو (۲۵۳ پسر و ۵۱ دختر) بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. جهت سنجش متغیرهای مورد نظر از مقیاس‌های اشتیاق تحصیلی Fredericks و همکاران، سرزندگی تحصیلی دهقانی‌زاده و حسین‌چاری، خودکارآمدی تحصیلی Owen و Froman و مقیاس کمک‌طلبی خودکارآمدی Ryan و Patrick استفاده گردید.

یافته‌ها: خودکارآمدی تحصیلی و کمک‌طلبی تحصیلی تأثیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری بر اشتیاق تحصیلی داشتند. این دو متغیر از طریق سرزندگی تحصیلی، تأثیر غیر مستقیم، مثبت و معنی‌داری بر اشتیاق تحصیلی گذاشتند. سرزندگی تحصیلی به طور مثبتی اشتیاق تحصیلی را پیش‌بینی کرد. در مجموع، سرزندگی تحصیلی نقش میانجی‌گری را بین خودکارآمدی تحصیلی، کمک‌طلبی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان ایفا نمود.

نتیجه‌گیری: با تقویت خودکارآمدی و کمک‌طلبی، می‌توان به دانشجویان کمک کرد تا بر مسایل و مشکلات تحصیلی خود غلبه کنند و در نتیجه، موجب افزایش سرزندگی تحصیلی آنان شد و این عوامل در کنار یکدیگر شرایط ایجاد اشتیاق تحصیلی دانشجویان را فراهم می‌سازد.

واژه‌های کلیدی: اشتیاق، سرزندگی تحصیلی، خودکارآمدی، کمک‌طلبی

ارجاع: جوادی علمی لیلا، اسدزاده حسن، دلاور علی، درتاج فریبرز. مدل علی اشتیاق تحصیلی بر اساس خودکارآمدی و کمک‌طلبی با میانجی‌گری سرزندگی تحصیلی. مجله تحقیقات علوم رفتاری ۱۳۹۷؛ ۱۶ (۲): ۱۶۷-۱۶۲

تاریخ چاپ: ۱۳۹۷/۴/۱۵

پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۲/۱۹

دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۱۲/۱۳

یکی از متغیرهایی که می‌تواند بر اشتیاق تحصیلی دانشجویان تأثیر بگذارد، سرزندگی تحصیلی است. سرزندگی تحصیلی تحت عنوان «توانایی موفقیت‌آمیز دانش‌آموزان و دانشجویان در مواجهه با موانع و چالش‌های تحصیلی و فایق آمدن بر آن‌ها» تعریف شده است (۵). بر اساس نتایج برخی مطالعات، دانش‌آموزانی که سرزندگی تحصیلی بالایی دارند، اشتیاق و علاقه بیشتری به تحصیل نشان می‌دهند (۸-۶).

پیشایندهای سرزندگی تحصیلی در سه سطح مختلف روان‌شناختی، آموزشی و عوامل مربوط به خانواده و همسالان مورد توجه قرار گرفته است. تحقیقات مختلف نشان داده است که پیشایندهای سرزندگی تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی نیز تأثیر می‌گذارد. از پیشایندهای سرزندگی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی در سطح روان‌شناختی می‌توان به خودکارآمدی تحصیلی و کمک‌طلبی تحصیلی اشاره کرد. خودکارآمدی به عنوان اعتماد به توانایی‌های خود برای

مقدمه

توجه به عوامل مؤثر در عملکرد تحصیلی، سال‌هاست که مورد توجه متخصصان آموزش و پرورش و نظام آموزش عالی قرار گرفته است (۱). یکی از عوامل مهم در موفقیت تحصیلی، اشتیاق تحصیلی می‌باشد که تأثیر بسزایی در تعیین رشد شخصی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان دارد (۲).

اشتیاق تحصیلی به میزان انرژی که یک دانشجو برای انجام کارهای تحصیلی خود صرف می‌کند و همچنین، میزان اثربخشی و کارایی حاصل شده اطلاق می‌شود (۳). دانشجویانی که اشتیاق تحصیلی داشته باشند، توجه و تمرکز بیشتری بر مسایل و موضوعات مورد هدف یادگیری دارند، سخت‌تلاش می‌کنند، از انجام وظایف تحصیلی لذت می‌برند، به قوانین محل تحصیل تعهد بیشتری نشان می‌دهند، از انجام رفتارهای ناسازگارانه و نامطلوب اجتناب می‌کنند و در آزمون‌ها عملکرد بهتری دارند (۴).

- ۱- دانشجوی دکتری، گروه روان‌شناسی تربیتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
- ۲- دانشیار، گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
- ۳- استاد، گروه سنجش و اندازه‌گیری، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
- ۴- استاد، گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

Email: asadzadeh@atu.ac.ir

نویسنده مسؤول: حسن اسدزاده

«پذیرش کمک طلبی و اجتناب از کمک‌طلبی» تشکیل شده است که هر بع/د ۷ گویه دارد و با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از ۱ تا ۵ (= کاملاً مخالفم، ۵ = کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود (۱۱). آن‌ها اعتبار مقیاس اجتناب از کمک‌طلبی را با استفاده از روش Cronbach's alpha، ۰/۸۹ گزارش کردند. روایی این بعد به روش چرخش واریانس نشان داد که عامل اجتناب از کمک‌طلبی، ۲۷ درصد واریانس کل را تبیین می‌کند. در مطالعه حاضر، ضریب Cronbach's alpha برای ابعاد پذیرش کمک‌طلبی تحصیلی و اجتناب از کمک‌طلبی به ترتیب ۰/۷۴ و ۰/۷۲ به دست آمد.

مقیاس سرزندگی تحصیلی: دهقانی‌زاده و حسین‌چاری این پرسش‌نامه را با الگوبری از مقیاس سرزندگی تحصیلی Marsh و Martin که از ۴ گویه تشکیل شده بود، توسعه دادند. این ابزار دارای ۹ گویه می‌باشد که سرزندگی تحصیلی با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از ۱ (کاملاً مخالف) تا ۵ (کاملاً موافق) مورد سنجش قرار می‌گیرد. آنان روایی این مقیاس را مطلوب گزارش کردند و پایایی آن را با استفاده از روش‌های Cronbach's alpha و بازآزمایی به ترتیب ۰/۸۰ و ۰/۷۳ به دست آوردند (۱۷). در تحقیق حاضر ضریب Cronbach's alpha برای سرزندگی تحصیلی ۰/۶۹ برآورد گردید.

مقیاس اشتیاق تحصیلی: این مقیاس برای اولین بار توسط Fredericks و همکاران در سال ۲۰۰۴ ساخته شد. مقیاس اشتیاق تحصیلی دارای ۱۵ گویه است که این گویه‌ها سه خرده مقیاس رفتاری، عاطفی و شناختی را اندازه‌گیری می‌کنند و پاسخ هر کدام از گویه‌ها از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود (۲). آن‌ها ضریب پایایی این مقیاس را ۰/۸۶ گزارش کردند. عباسی و همکاران ضریب پایایی این مقیاس را ۰/۶۶ به دست آوردند (۱). در پژوهش حاضر ضریب Cronbach's alpha برای سه خرده مقیاس رفتاری، عاطفی و شناختی به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۹۱ و ۰/۷۳ گزارش گردید.

یافته‌ها

ابتدا با بررسی پیش‌فرض‌های آماری با استفاده از آزمون‌های کشیدگی و چولگی، جبهه‌ای و Kolmogorov-Smirnov، داده‌های پرت شناسایی گردید و سپس با استفاده از آزمون Mahalanobis داده‌های پرت حذف شد. پس از آن، تعداد داده به ۲۷۶ نمونه کاهش یافت. جدول ۱ نتایج برازش مدل ساختار تحقیق را نشان می‌دهد.

جدول ۱. شاخص‌های برازش حاصل از تحلیل داده‌ها و متغیرها

نام آزمون و توضیحات	مقادیر قابل قبول	مقدار به دست آمده
χ^2/df نسبی	کمتر از ۳	۲/۵۴۳
ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب (RMSEA)	کمتر از ۰/۱	۰/۰۴۹
شاخص برازندگی تعدیل یافته (GFI)	کمتر از ۰/۹	۰/۹۷۷
شاخص برازش نرم (NFI)	کمتر از ۰/۹	۰/۹۶۳
شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI)	کمتر از ۰/۹	۰/۹۵۷
$df = ۵۹$	-	-

df: Degree of freedom; RMSEA: Root Mean Square Error of Approximation; GFI: Goodness of fit index; NFI: Normed fit index; CFI: Comparative fit index

انجام یک رفتار جهت رسیدن به پیامد مطلوب تعریف می‌شود (۹) و موجب می‌شود تا فرد پس از سرخوردگی یا رویارویی با تجربه ناکامی، یادگیری‌اش را اداره کند و موانع و فشارهای اجتماعی را تحمل نماید (۱۰). خودکارآمدی فرایندهای تفکر، انگیزه و رفتار را تحت تأثیر قرار می‌دهد و این فرایندها علت ایجاد و اشتیاق تحصیلی به شمار می‌روند (۱۱). بر اساس نتایج برخی پژوهش‌ها، رابطه معنی‌داری بین خودکارآمدی با اشتیاق تحصیلی (۱۲-۱۵) و سرزندگی تحصیلی (۱۷، ۱۶، ۱۰) وجود دارد.

متغیر دیگری که می‌تواند بر اشتیاق تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانشجویان تأثیرگذار باشد، کمک‌طلبی تحصیلی است. کمک‌طلبی تحصیلی نوعی راهبرد یادگیری خودتنظیمی می‌باشد که در آن دانشجویان برای غلبه بر استرس‌های تحصیلی، بر دیگران تکیه می‌کنند و در نتیجه، باعث افزایش انگیزش، پیشرفت، خودکارآمدی، شرکت فعال در فعالیت‌های تحصیلی و عملکرد تحصیلی بالا می‌شود (۱۸، ۱۹). برخی مطالعات به این نتیجه رسیده‌اند که خودکارآمدی با سرزندگی تحصیلی (۲۱، ۲۰) و اشتیاق تحصیلی (۲۴-۲۲، ۱۹، ۱۸) ارتباط معنی‌داری دارد. اشتیاق تحصیلی از عوامل ثمربخش و موفقیت‌آمیز در زندگی تحصیلی یادگیرندگان است. از این رو، آشنایی با عوامل تأثیرگذار بر آن برای دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت اعم از خانواده‌ها و نهادهای آموزشی حایز اهمیت است تا زمینه‌های ارتقای آن برای دانش‌آموزان و دانشجویان فراهم شود. در پیشینه پژوهش، مطالعات چندانی در زمینه اشتیاق تحصیلی انجام نشده بود. بنابراین، در راستای برطرف کردن خلأ موجود میان تحقیقات صورت گرفته، پژوهش حاضر با هدف ارایه مدل ساختاری اشتیاق تحصیلی دانشجویان بر اساس خودکارآمدی تحصیلی و کمک‌طلبی تحصیلی با میانجی‌گری نقش سرزندگی تحصیلی انجام شد.

مواد و روش‌ها

این مطالعه از نوع همبستگی بود و به روش توصیفی انجام شد. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی مجتمع آموزش عالی اسفراین بود که در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۹۶ مشغول به تحصیل بودند. از این میان، ۳۰۴ دانشجوی ۲۵۳ پسر و ۵۱ دختر) به روش تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. در ابتدا چندین کلاس به صورت تصادفی انتخاب گردید و سپس پرسش‌نامه‌ها در این کلاس‌ها توزیع شد. دلیل کم بودن نمونه دانشجویان دختر، تعداد کم جامعه آماری دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر می‌باشد.

پرسش‌نامه خودکارآمدی تحصیلی: این پرسش‌نامه اولین بار توسط Froman و Owen در سال ۱۹۹۸ طراحی شد و دارای ۳۲ گویه است که بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از ۱ تا ۵ (= خیلی کم، ۵ = خیلی زیاد) نمره‌گذاری می‌شود (۱۰). همسانی درونی برای کل آزمون در نمونه ایرانی ۰/۹۱ به دست آمده است و ضریب Cronbach's alpha برای دانشجویان دختر و پسر به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۹۱ گزارش گردید که نشان می‌دهد این مقیاس از همسانی درونی خوبی برخوردار است (۱۷). اعتبار پرسش‌نامه خودکارآمدی تحصیلی با استفاده از تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عامل تأییدی بررسی و تأیید شده است. همچنین، در پژوهش حاضر ضریب Cronbach's alpha برای خودکارآمدی تحصیلی، ۰/۷۶ برآورد گردید.

پرسش‌نامه کمک‌طلبی: این مقیاس برای اولین بار در سال ۱۹۹۷ توسط Ryan و Patrick طراحی گردید. پرسش‌نامه کمک‌طلبی از دو بعد

جدول ۲. برآورد مستقیم مدل با روش حداکثر درست‌نمایی

متغیر	B مسیر مستقیم	B مسیر غیر مستقیم	R ²
خودکارآمدی با میانجی‌گری سرزندگی بر اشتیاق تحصیلی	۰/۵۹	۰/۲۱	۰/۱۳۳
پذیرش کمک‌طلبی تحصیلی با میانجی‌گری سرزندگی بر اشتیاق تحصیلی	۰/۳۸	۰/۱۱	۰/۰۴۱
اجتناب کمک‌طلبی تحصیلی با میانجی‌گری سرزندگی بر اشتیاق تحصیلی	-۰/۱۹	-۰/۱۳	۰/۰۲۴

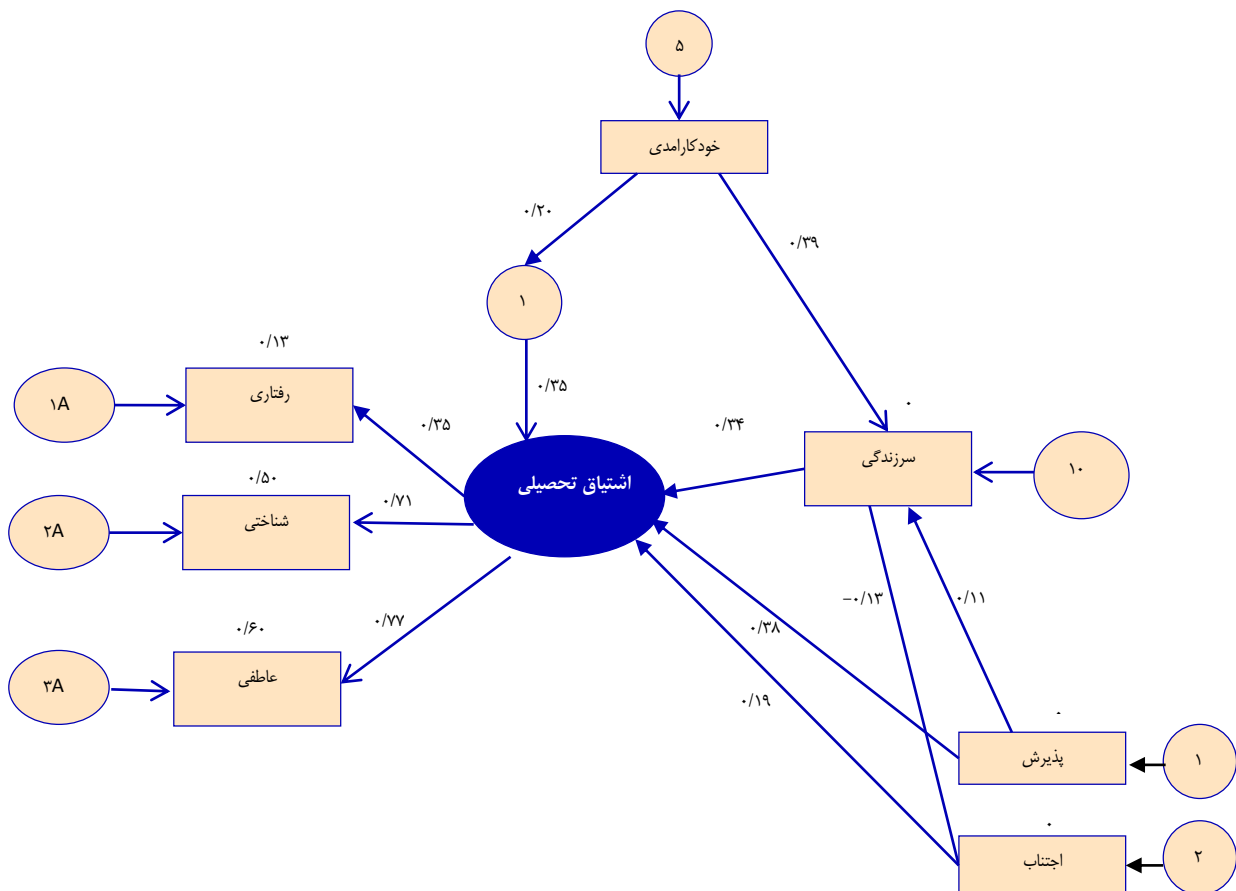
مسیر غیر مستقیم خودکارآمدی، پذیرش کمک‌طلبی تحصیلی و اجتناب کمک‌طلبی تحصیلی با میانجی‌گری سرزندگی بر اشتیاق تحصیلی، با توجه به روش برآورد حداکثر درست‌نمایی مورد تأیید واقع گردید. در شکل ۱ مدل نهایی آزمون شده به همراه آماره‌های پیش‌بینی استاندارد نشان داده شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر، مدل‌یابی روابط ساختاری اشتیاق تحصیلی دانشجویان بر اساس خودکارآمدی و کمک‌طلبی تحصیلی با میانجی‌گری نقش سرزندگی تحصیلی در دانشجویان مجتمع آموزش عالی اسفراین بود. نتایج به دست آمده نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی و پذیرش کمک‌طلبی به طور مثبتی اشتیاق تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند که با یافته‌های برخی مطالعات (۱۲-۱۵) همخوانی داشت.

بر اساس داده‌های جدول ۱، مقدار ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب (Root Mean Square Error of Approximation یا RMSEA) کمتر از ۰/۱ به دست آمد که نشان داد میانگین مجذور خطاهای مدل، مناسب و مدل قابل قبول است. همچنین، مقدار χ^2 به درجه آزادی (Degree of freedom) یا df بین ۱ و ۳ بود و میزان شاخص‌های شاخص برازندگی تعدیل یافته (Goodness of fit index یا GFI)، شاخص برآزش مقایسه‌ای (Comparative fit index یا CFI) و شاخص برآزش نرم (Normed fit index یا NFI) نیز تا حدودی برابر و بزرگ‌تر از ۰/۹ برآورد گردید که بیان می‌کند مدل اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش، مدل مناسبی می‌باشد.

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، مسیرهای غیر مستقیم در نظر گرفته شده با توجه به مقادیر استاندارد شده (β)، استاندارد نشده (b) و R² و

شکل ۱. مدل نهایی آزمون شده به همراه آماره‌های پیش‌بینی استاندارد شده

تحصیلی با میانجی‌گری سرزندگی تحصیلی، با یافته‌های بعضی از پژوهش‌ها همسو بود. وقتی یادگیرندگان در حین انجام تکالیف درسی خود با ابهام یا مشکلی روبه‌رو می‌شوند، نه تنها بر اهمیت دریافت کمک از منابع انسانی و غیر انسانی آگاه هستند (فراشناخت)، بلکه برای غلبه بر ابهامات درسی خود و فهم بیشتر مطلب، به سایر افراد و منابع روی می‌آورند. بخش مهمی از استرس‌های تحصیلی، ناشی از فقدان مهارت کمک‌طلبی می‌باشد. به عبارت دیگر، کمک‌طلبی تحصیلی به عنوان راهبردی برای غلبه بر استرس‌های تحصیلی تعریف شده است. از این‌رو، دانشجویان با استفاده از این ویژگی می‌توانند مسایل و مشکلات یادگیری و استرس‌های تحصیلی خود را تشخیص دهند و از طریق پرسش و کمک گرفتن از دیگران، در جهت رفع آن‌ها برآیند (سرزندگی تحصیلی). در نتیجه، یادگیرندگانی که برای رفع استرس‌های تحصیلی از کمک‌طلبی استفاده می‌نمایند، دارای انگیزه پیشرفت بالا و خودکارآمدی بالا هستند و با انرژی و علاقه بیشتری به فعالیت‌های تحصیلی می‌پردازند (۲۹).

در مجموع، نتایج بررسی حاضر در راستای هدف پژوهش نشان داد که سرزندگی تحصیلی به عنوان میانجی‌گر ناقص توانسته است رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی و کمک‌طلبی را پیش‌بینی نماید. نتایج به دست آمده اطلاعات مهمی را هم برای والدین و هم برای محیط تحصیلی به همراه داشت. رشد خودکارآمدی دانشجویان باعث کاهش هیجانات منفی، اضطراب و افزایش سرزندگی تحصیلی و در نتیجه، افزایش انگیزه و اشتیاق تحصیلی خواهد شد. به استادان و مدرسان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی پیشنهاد می‌شود که به منظور افزایش اشتیاق تحصیلی، با فراهم آوردن شرایط لازم، سطح کمک‌طلبی دانشجویان خود را افزایش دهند. بدین منظور، می‌توان با ترغیب کلامی، کمک‌طلبی را در بین دانشجویان افزایش داد.

از محدودیت‌های تحقیق حاضر می‌توان به کمبود پیشینه پژوهشی در مورد متغیر اشتیاق تحصیلی اشاره نمود. در ضمن، پژوهش در قالب یک طرح همبستگی انجام شد. از این‌رو، استنباط علی از نتایج آن باید با احتیاط صورت پذیرد. همچنین، شیوه اساسی جمع‌آوری داده‌ها در مطالعه حاضر مبتنی بر پرسش‌نامه بود که در این زمینه پیشنهاد می‌گردد اطلاعات هر متغیر با استفاده از چند روش مختلف جمع‌آوری شود تا نتایج به دست آمده با اطمینان بیشتری مورد استفاده و تعمیم‌دهی قرار گیرد.

سپاسگزاری

بدین وسیله نویسندگان از مسؤولان و دانشجویان مجتمع آموزش عالی فنی و مهندسی اسفراین که در انجام این پژوهش مشارکت نمودند، تقدیر و تشکر به عمل می‌آورند.

برای تبیین این یافته می‌توان اظهار داشت که افراد با باورهای خودکارآمدی قوی‌تر، انگیزه و توان بیشتری در امور تحصیلی خود دارند و در رویارویی با مشکلات تلاش می‌نمایند و هنگامی که مهارت‌های لازم را دارند، بر یک تکلیف پافشاری می‌کنند. در واقع، این افراد از راهبردهای شناختی و فراشناختی بیشتری استفاده می‌کنند.

نتایج حاصل شده در مورد رابطه مثبت و مستقیم پذیرش کمک‌طلبی با اشتیاق تحصیلی، با یافته‌های تحقیقات Moneta (۲۲)، Hoyne و Mcnaught (۲۳) و هاشمی و همکاران (۲۴) همسو بود. یادگیرندگانی که از کمک‌طلبی استفاده می‌کنند، انرژی بیشتری برای انجام تکالیف درسی دارند و احساس کارایی بیشتری می‌کنند و با علاقه بیشتری به فعالیت‌های تحصیلی می‌پردازند که موجب پیشرفت و موفقیت روزافزون آن‌ها می‌گردد و از فرسودگی تحصیلی آنان جلوگیری می‌کند (۲۵).

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، سرزندگی تحصیلی به طور مثبتی اشتیاق تحصیلی را پیش‌بینی می‌نماید. این یافته با نتایج برخی پژوهش‌ها (۸-۶) مشابهت داشت. عوامل استرس‌زا نقش مهمی در فرسودگی تحصیلی دارند. وجود عوامل استرس‌زای دانشجویی و شدت یافتن آن‌ها، منجر به تقویت عدم کنترل بر شرایط محیطی می‌شود و درماندگی را به دنبال دارد و باعث کاهش عزت نفس می‌شود. وقتی دانشجو در مورد غلبه بر موقعیت‌های پرتنش احساس ناتوانی می‌کند، تکلیف و وظایف تحصیلی خود را به تعویق می‌اندازد و البته دور از انتظار نیست که خستگی هیجانی ناشی از چنین شرایطی به فرسودگی تحصیلی بینجامد (۲۶).

نتایج به دست آمده در رابطه با قدرت پیش‌بینی‌کنندگی خودکارآمدی بر اشتیاق تحصیلی با میانجی‌گری سرزندگی تحصیلی، با یافته‌های تحقیقات Carroll و همکاران (۱۰)، Mercer و همکاران (۱۶) و دهقانی‌زاده و حسین‌چاری (۱۷) مطابقت داشت. دانشجویان دارای مهارت خودگردانی، با تنظیم و کاربرد مناسب افکار، احساسات و اعمال و تلاش‌های مستمر در جهت رسیدن به اهداف تلاش می‌کنند و با پیش‌بینی شرایط، ضمن مساعدسازی موقعیت، با فشارها و چالش‌های پیش آمده سازگاری یا مقابله می‌نمایند. چنین دانشجویانی با مهارت‌های آموخته شده مدیریتی و انتقال مهارت‌های خود به محیط‌های تازه، به خوبی قادر به کنترل و سازگاری با آن هستند. در واقع، یادگیرندگان خودگردان هم در جهت استفاده از فرصت‌ها و هم در جهت زدودن ناملازمات تحصیلی اقدام می‌کنند و در این بین بر اقدامات خود نیز نظارت می‌نمایند (۲۷) و بدین طریق، از کارکرد مؤثر در زمینه‌های کنترل‌تکنانه، مدیریت زمان و مقابله با فشار روانی که با بافت آموزشی ارتباط دارد، برخوردار می‌گردند (۲۸).

نتایج در زمینه قدرت پیش‌بینی‌کنندگی کمک‌طلبی تحصیلی بر اشتیاق

References

1. Abbasi M, Ayadi N, Shafiee H. Role of social well-being and academic vitality in predicting the academic motivation in nursing students. *Edu Str Med Sci* 2016; 8(6): 49-54.
2. Alrashidi O, Phan HP, Ngu BH. Academic engagement: An overview of its definitions, dimensions, and major conceptualisations. *International Education Studies* 2016; 9(12): 41-52.
3. Strobel M, Tumasjan A, Spörle M. Be yourself, believe in yourself, and be happy: Self-efficacy as a mediator between personality factors and subjective well-being. *Scand J Psychol* 2011; 52(1): 43-8.
4. Closson LM, Boutillier RR. Perfectionism, academic engagement, and procrastination among undergraduates: The moderating

- role of honors student status. *Learn Individ Differ* 2017; 57: 157-62.
5. Comerford J, Batteson T, Tormey R. Academic buoyancy in second level schools: Insights from Ireland. *Procedia Soc Behav Sci* 2015; 197: 98-103.
  6. Watson R, Deary I, Thompson D, Li G. A study of stress and burnout in nursing students in Hong Kong: A questionnaire survey. *Int J Nurs Stud* 2008; 45(10): 1534-42.
  7. Pourabdol S, Sobhi Gharamaleki N, Abbasi M. A comparison of academic procrastination and academic vitality in students with and without specific learning disorder. *Journal of Learning Disabilities* 2015; 4(3): 22-38. [In Persian].
  8. Balkis M. The relationship between academic procrastination and students' burnout. *Egitim Fakultesi Dergisi* 2013; 28(1): 68-78.
  9. Woodman J, Ballard K, Hewitt C, MacPherson H. Self-efficacy and self-care-related outcomes following Alexander Technique lessons for people with chronic neck pain in the ATLAS randomised, controlled trial. *Eur J Integr Med* 2018; 17: 64-71.
  10. Carroll A, Houghton S, Wood R, Unsworth K, Hattie J, Gordon L, et al. Self-efficacy and academic achievement in Australian high school students: The mediating effects of academic aspirations and delinquency. *J Adolesc* 2009; 32(4): 797-817.
  11. Patrick H, Ryan AM. What do students think about when evaluating their classroom's mastery goal structure? An examination of young adolescents' explanations. *J Exp Educ* 2009; 77(2): 99-123.
  12. Oriol-Granado X, Mendoza-Lira M, Covarrubias-Apablaza CG, Molina-Lopez VM. Positive Emotions, Autonomy Support and Academic Performance of University Students: The Mediating Role of Academic Engagement and Self-efficacy. *Revista de Psicodidactica (English ed)* 2017; 22(1): 45-53.
  13. Bakker AB, Sanz Vergel AI, Kuntze J. Student engagement and performance: A weekly diary study on the role of openness. *Motiv Emot* 2015; 39(1): 49-62.
  14. Rahmati Z. The study of academic burnout in students with high and low level of self-efficacy. *Procedia Soc Behav Sci* 2015; 171: 49-55.
  15. Tan C, Tan LS. The role of optimism, self-esteem, academic self-efficacy and gender in high-ability students. *The Asia-Pacific Education Researcher* 2014; 23(3): 621-33.
  16. Mercer SH, Nellis LM, Martinez RS, Kirk M. Supporting the students most in need: Academic self-efficacy and perceived teacher support in relation to within-year academic growth. *J Sch Psychol* 2011; 49(3): 323-38.
  17. Dehghanizadeh MH, Hosseinchari M. Academic buoyancy and perception of family communication patterns: Mediator role of self-efficacy. *Studies Teaching and Learning* 2012; 4(2): 21-48. [In Persian].
  18. Karabenick SA. Perceived achievement goal structure and college student help seeking. *J Educ Psychol* 2004; 96(3): 569-81.
  19. Karabenick SA. Classroom and technology-supported help seeking: The need for converging research paradigms. *Learn Instr* 2011; 21(2): 290-6.
  20. Holt LJ. Attitudes about help-seeking mediate the relation between parent attachment and academic adjustment in first-year college students. *J Coll Stud Dev* 2014; 55(4): 418-23.
  21. Sarani H, Aayati M. The impact of mobile phone using (SMS) on learning English vocabulary and the students' attitude. *Curriculum Planning Knowledge & Research in Educational Sciences* 2014; 11(13): 8-60.
  22. Moneta GB. Need for achievement, burnout, and intention to leave: Testing an occupational model in educational settings. *Pers Individ Dif* 2011; 50(2): 274-8.
  23. Hoynes GF, McNaught K. Understanding the psychology of seeking support to increase Health Science student engagement in academic support services. A practice report. *The International Journal of the First Year in Higher Education* 2013; 4(1): 109-16.
  24. Hashemi T, Bayrami M, Vahedi S, Beyrami N. The effectiveness of help-seeking strategies training in the improvement of academic stress, performance and motivation by the moderating role of attributional styles among students. *Journal of Cognitive Strategies in Learning* 2017; 5(8): 139-58. [In Persian].
  25. Mohamadian K, Piri M, Habibi-Kaleybar R. Determining students' profiles via academic help seeking, perception of school environment and social goal achievement components according to academic burnout: Person-based analysis. *Educational Psychology* 2016; 12(40): 47-67. [In Persian].
  26. Knauper B, Rabiau M, Cohen O, Patriciu N. Compensatory health beliefs: Scale development and psychometric properties. *Psychology & Health* 2004; 19(5): 607-24.
  27. Ramdass D, Zimmerman BJ. Effects of self-correction strategy training on middle school students' self-efficacy, self-evaluation, and mathematics division learning. *J Adv Acad* 2008; 20(1): 18-41.
  28. Wang MT, Eccles JS. School context, achievement motivation, and academic engagement: A longitudinal study of school engagement using a multidimensional perspective. *Learn Instr* 2013; 28: 12-23.
  29. Newman RS. Adaptive and nonadaptive help seeking with peer harassment: An integrative perspective of coping and self-regulation. *Educ Psychol* 2008; 43(1): 1-15.

Causal Modeling of Students' Academic Engagement based on Self-efficacy and Help-Seeking with the Mediation of Academic Buoyancy

Leila Javadi-Elmi¹, Hassan Asadzadeh², Ali Delavar³, Fariborz Dortaj⁴

Original Article

Abstract

Aim and Background: In the last few years, academic engagement has been known as the academic quality indicator and one of the goals of higher education, whose underlying factors must be identified. Therefore, the aim of this study was causal modeling of students' academic engagement based on academic self-efficacy and help-seeking with the mediation of academic buoyancy.

Methods and Materials: This study was a correlational research based on structural equation modeling (SEM). The statistical population was all undergraduate students of Esfarayen Higher Education Complex, Esfarayen, Iran, in 2016-2017 academic year. The sample included 304 students (253 boys, 51 girls) who were selected using random cluster sampling. Academic Engagement Scale (Fredricks et al.), Academic Buoyancy Scale (Dehghanizadeh and Hosseinchari), Academic Self-efficacy Scale (Owen and Froman), and Academic Help-Seeking Scale (Ryan and Pintrich) were used to measure the intended variables.

Findings: Academic self-efficacy and academic help-seeking had a direct, positive, and significant effect on academic engagement. Moreover, they had indirect, positive, and significant effect on academic engagement through academic buoyancy. Academic buoyancy could predict the student academic engagement positively. Overall, the finding suggested that academic buoyancy had a mediating role in the relationship between academic self-efficacy, academic help-seeking, and academic engagement.

Conclusions: Enhancing self-efficacy and help-seeking in students helps them overcome their educational problems, and thus increases their academic buoyancy. These factors together provide the conditions for academic engagement.

Keywords: Engagement, Academic buoyancy, Self-efficacy, Help-seeking

Citation: Javadi-Elmi L, Asadzadeh H, Delavar A, Dortaj F. Causal Modeling of Students' Academic Engagement based on Self-efficacy and Help-Seeking with the Mediation of Academic Buoyancy. *J Res Behav Sci* 2018; 16(2): 162-7.

Received: 04.03.2018

Accepted: 09.05.2018

Published: 06.07.2018

1- PhD Student, Department of Educational Psychology, Science and Research Branch, Azad university. Tehran, Iran

2- Associate Professor, Department of Educational Psychology, School of Psychology and Education, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

3- Professor, Department of Assessment and Measurement, School of Psychology and Education, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

4- Professor, Department of Educational Psychology, School of Psychology and Education, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

Corresponding Author: Hassan Asadzadeh, Email: asadzadeh@atu.ac.ir